

Presentatie

het nieuwe GLB-NSP

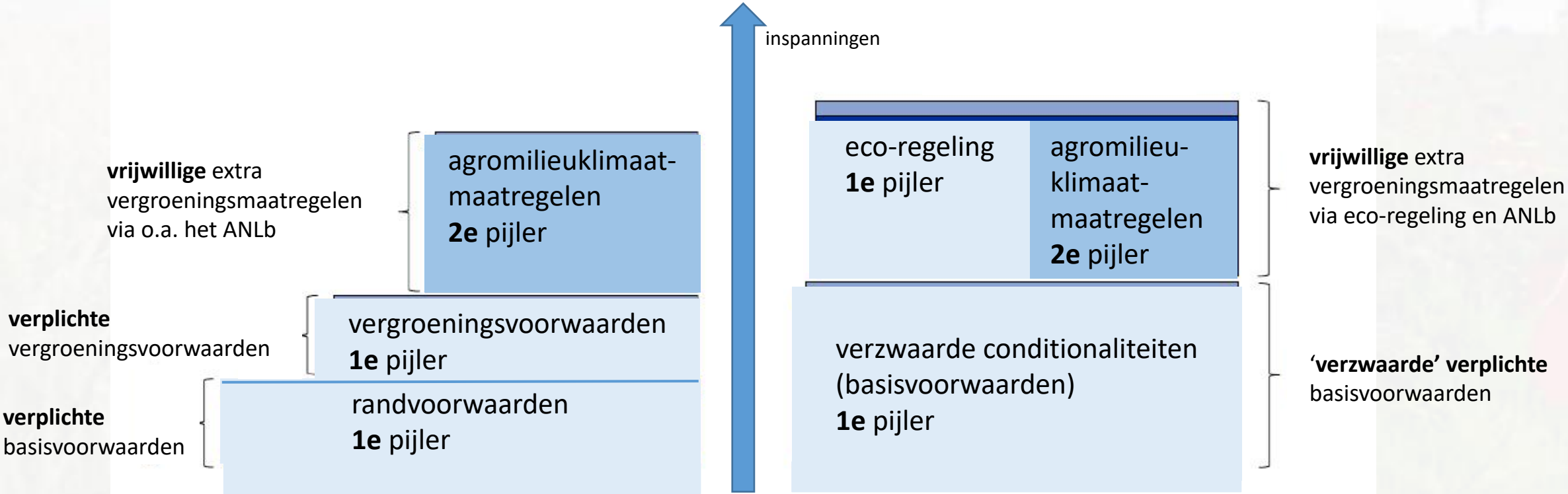
&

**7e Actieprogramma Nitraat
derogatie Nitraatrichtlijn**

versie 15 september 2022

Disclaimer: het beleid is deels nog 'in beweging', dus er kunnen nog dingen veranderen. Dit is de **huidige** stand van zaken.

Stelsel GLB-NSP: huidig vs nieuw

Figuur 1. De architectuur voor vergroening in het huidige GLB (links) en die in de wetsvoorstellen voor GLB na 2020 (rechts)

NSP: budget 1e pijler

- Basisinkomenssteun: naar verwachting in 2023 circa €220/ha, teruglopend tot circa €165/ha in 2027 (daar komt nog een extra bedrag bij van €54 voor de eerste 40 ha vanwege de verplichte herverdeling)
- Stabiel budget eco-regeling (ongeacht overheveling): €152 miljoen per jaar
- Beloning kan naar verwachting variëren van circa €60 tot €200/ha, **afhankelijk van hoeveel boeren meedoen en het behaalde beloningsniveau**
- Landschapselementen gaan meetellen als subsidiabele landbouwgrond, mits aangrenzend aan een landbouwperceel (binnen 5 m afstand)

Conditionaliteiten: basisvoorwaarden

Aan de conditionaliteiten móet je voldoen om in aanmerking te komen voor een GLB-subsidie. Ze gelden als **basisvoorwaarden** ('instapeis') voor de basisinkomenssteun, eco-regeling én het ANLb

Deze conditionaliteiten bestaan uit:

1. geldende wet- en regelgeving
2. de zogenaamde [Goede Landbouw- en MilieuConditie](#)s (GLMC's)

Het niet voldoen aan de conditionaliteiten betekent **niet** meteen dat je niet mee mag doen aan de eco-regeling en het ANLb. In eerste instantie wordt er bij niet-naleving van de conditionaliteiten een **boete** (in de vorm van een korting) opgelegd

De voor het GLB relevante wet- en regelgeving wordt in een apart document samengevat > dit worden de [randvoorwaarden](#) genoemd

Er zijn in totaal 9 GLMC's, zie volgende 2 slides voor een korte beschrijving

Conditionaliteiten: de GLMC's

- **GLMC1 instandhouding blijvend grasland:** als het nationale aandeel blijvend grasland met meer dan 5% daalt t.o.v. 2018, komt er een individuele verplichting
- **GLMC2 bescherming van veengronden:** op veengronden in niet-afwaterende gebieden beneden 1 meter boven NAP dat onderhevig is aan een peilbesluit, beïnvloedt de landbouwer de waterstand niet
- **GLMC3 verbod op verbranden van stoppels:** verbod om gewasresten op bouwland na de oogst te verbranden
- **GLMC4 aanleg van bufferstroken langs waterlopen:** aansluiting bij 7e Actieprogramma Nitraat > als algemene regel een breedte van **5 m** langs KRW-waterlichamen/ecologisch kwetsbare wateren en van **3 m** langs overige wateren
- **GLMC5 bodembewerkingsbeheer** om erosie door afspoeling te voorkomen (geldt alleen in een bepaald deel van de provincie Limburg (heuvelachtig terrein))

Conditionaliteiten: de GLMC's

- **GLMC6 minimale bodembedekking:** verplichting tot inzaaien van groenbemester op een perceel dat uit productie is genomen (inzaaien uiterlijk 31 mei en laten staan tot 31 aug). Ook toegestaan: bedekking met gewasresten of ruige stalmest.
- **GLMC7 gewasrotatie op bouwland:**
 - ieder jaar moet er een ander gewas op hetzelfde stuk grond geteeld worden
 - op zand en löss minimaal eens per 4 jaar een rustgewas als hoofdteelt
- **GLMC8 minimumaandeel niet-productieve grond, behoud van landschapselementen en snoeiverbod:** ten minste 4% van het bouwland is bestemd voor niet-productieve gronden voor zover de landschapselementen gelegen zijn op of grenzen aan bouwland
- **GLMC9 blijvend graslandbescherming:** verbod omzetten en ploegen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland

afwijkings-
mogelijkheid
in 2023

Afwijkingsmogelijkheid in 2023 van GLMC7 en GLMC8

De Europese Commissie maakt het mogelijk om - vanwege de situatie omtrent Oekraïne/voedselzekerheid - in 2023 af te wijken van de eisen van GLMC7 (gewasrotatie) en GLMC8 (4% niet-productief areaal)

Dat betekent o.a. dat boeren op braakliggend land (dus **niet** op andere niet-productieve elementen) gewassen mogen telen ten behoeve van humane voedselproductie. Het telen van gewassen voor veevoer, zoals maïs, sojabonen of hakhout met korte omlooptijd is **niet** toegestaan

Deze afwijkingsmogelijkheid geldt **alleen in 2023**

LNV/RVO zijn bezig om de precieze details qua uitvoering verder uit te werken

NB: het is nog onzeker of bij deelname aan eco-regeling/ANLb wél gewoon voldaan moet worden aan deze 2 GLMC's

GLMC4: aanleg van bufferstroken

GLMC4 hangt samen met het 7e Actieprogramma Nitraat

Algemene eisen:

- bufferstroken van 5 m breed langs KRW-waterlichamen én langs ecologisch kwetsbare wateren
- bufferstroken van **3 m** breed langs overige watervoerende sloten; in het geval van een kruidenrijke bufferstrook langs graslandpercelen geldt als eis een breedte van 1 m (mits waterkwaliteit op orde)
- er geldt een maximum van **4% per perceel, behalve langs ecologisch kwetsbare waterlopen**

NB de precieze details qua bufferstroken moeten nog bekend gemaakt worden, want hierover wordt nog onderhandeld met de Europese Commissie

GLMC4: aanleg van bufferstroken - toelichting

Op de verplichte bufferstroken mag een productieve teelt plaatsvinden (geen rooivruchten en het moet - op gras na - een andere teelt zijn dan op het aangrenzende perceel), maar dan **zonder** toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting

Landschapselementen mogen onderdeel uit maken van een bufferstrook

Bufferstroken in het kader van GLMC4 mogen beweid worden (er kan wel een korting op de stikstofgebruiksruimte worden opgelegd).

Let op: bufferstroken die je opgeeft in het kader van GLMC8 en/of de eco-regeling (eco-activiteit 'bufferstrook met kruiden') mogen **niet** beweid worden, omdat ze dan niet-productief beheerd moeten worden.

GLMC4: aanleg van bufferstroken - uitzonderingen

Waterbeheerders mogen op basis van lokale omstandigheden, mits de waterkwaliteit op orde is, afwijken van de generieke eisen. Daarvoor wordt een wetenschappelijke leidraad opgesteld.

Als ondergrens gelden in dat geval de huidige breedtes zoals vastgelegd in het [Activiteitenbesluit Milieubeheer](#).

Deze wetenschappelijke leidraad is naar verwachting op zijn vroegst in september/oktober klaar

GLMC7: gewasrotatie

- Ieder jaar moet er op perceelsniveau een ander gewas geteeld worden
- Een of meerdere volgteelten na de hoofdteelt binnen hetzelfde kalenderjaar tot de inzaai van het hoofdgewas van het volgende jaar wordt beschouwd als gewasrotatie, mits de volgteelt bestaat uit een andere gewassoort dan de hoofdteelt
- Op zand en löss moet er minimaal eens per vier jaar een rustgewas geteeld worden als hoofdteelt (vanaf 2027 wordt dat 1:3) (eis uit het 7e Actieprogramma Nitraat)

Verder moeten bedrijven op zand en löss op al het areaal vanggewassen of wintergewassen telen; als dat niet het geval is, wordt er een korting op de stikstofgebruiksnorm voor het volgende jaar toegepast (dit is een eis uit het 7e Actieprogramma Nitraat)

GLMC7: gewasrotatie - de uitzonderingen

De rotatieverplichting geldt **niet voor percelen die op de peildatum bij de landbouwer in gebruik zijn en:**

- a. die worden gebruikt voor braak;
- b. die worden gebruikt voor meerjarige gewassen op bouwland;
- c. die worden gebruikt voor grassen en andere kruidachtige gewassen op bouwland;
- d. die worden gebruikt voor het telen van rustgewassen als hoofdteelt;
- e. waarbij meer dan 75 procent van het bouwland wordt gebruikt voor:
 - 1. de productie van grassen of andere kruidachtige gewassen;
 - 2. de teelt van vlinderbloemige gewassen;
 - 3. braak;
 - 4. een combinatie van 1, 2 of 3;

opsomming wordt vervolgd op de volgende slide

GLMC7: gewasrotatie - de uitzonderingen

De rotatieverplichting geldt **niet voor percelen die op de peildatum bij de landbouwer in gebruik zijn en:**

- f. waarbij meer dan 75 procent van de totale subsidiabele landbouwgrond:
 1. bestaat uit blijvend grasland;
 2. wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige gewassen;
 3. wordt gebruikt voor de teelt van wilde rijst, of
 4. een combinatie van 1, 2 of 3.
- g. waarop:
 - a. de landbouwer een biologische productiemethode toepast en de landbouwer overeenkomstig Verordening (EU) 2018/848 gecertificeerd is;
 - b. de landbouwer als gevolg van een contract voor agrarisch natuurbeheer op basis van de subsidieregelingen ANLb of de Catalogus Groenblauwe diensten een beheer uitvoert waardoor hij niet aan de voorwaarden kan voldoen.

GLMC8: minimumaandeel niet-productieve grond

Opties invulling GLMC8:

1. óf minimaal 4% niet-productief areaal om te voldoen aan GLMC8: houtige en natte landschapselementen (w.o. natuurvriendelijke oever), groene braak, (on)beheerde akkerrand
2. óf minimaal 3% niet-productief areaal om te voldoen aan GLMC8 **in combinatie met** een extra 4% niet-productief areaal **via de eco-regeling**
3. óf minimaal 7% niet-productief, waarvan 4% mag worden ingevuld met stikstofbindende (eiwit)gewassen (**zonder gebruik** van chemische gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Deze gewassen mogen geoogst worden.

NB: maaien en afvoeren is toegestaan op de niet-productieve grond voor zover het ten goede komt aan de biodiversiteit op het perceel

GLMC8: minimumaandeel niet-productieve grond

Optie 3 invulling GLMC8: minimaal 7% niet-productief, waarvan 4% mag worden ingevuld met stikstofbindende (eiwit)gewassen, zonder gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Deze gewassen mogen geoogst worden.

Zie onderstaande tabel met de stikstofbindende eiwitgewassen die in het kader van deze optie naar verwachting worden toegestaan (**definitieve gewascodelijst moet nog gepubliceerd worden**):

Bonen, veld- (onder andere duiven-, paarden-, wierbonen)	311
Esparcette	801
Klaver, rode	799
Lupinen, niet bittere-	663
Luzerne	258
Rolklaver	800
Sojabonen	665
Wikke, voeder-	803

GLMC8: niet-productieve grond - uitzonderingen

Deze eis geldt niet indien:

- a. meer dan 75 procent van het bouwland wordt gebruikt voor:
 - 1. de productie van grassen of andere kruidachtige gewassen;
 - 2. de teelt van vlinderbloemige gewassen;
 - 3. braak, of
 - 4. een combinatie van 1, 2 of 3.
- b. meer dan 75 procent van de totale subsidiabele landbouwgrond:
 - 1. bestaat uit blijvend grasland,
 - 2. wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige gewassen
 - 3. wordt gebruikt voor de teelt van wilde rijst, of
 - 4. een combinatie van 1, 2 of 3.

Wat telt mee als niet-productief voor GLMC8?

type landschapselement	weeg-factor	eisen qua afmetingen
beheerde akkerrand en groene braak (inzaai)	1,5	min 3 m / max 20 m
onbeheerde akkerrand, bufferstrook en groene braak (spontane opkomst)	1	min 0,5 m / max 20 m breed
stroken bouwland langs bos	1	max 20 m breed
sloot	1	sloot telt mee voor zover smaller dan 10 m (van insteek naar insteek)
sloot grenzend aan beheerde rand/natuurvriendelijke oever	2	sloot telt mee voor zover smaller dan 10 m (van insteek naar insteek)
vijvers/poelen	1,5	tussen 0,001 en 0,9 hectare
heggen/houtwallen	2	
geïsoleerde boom/knotboom	1,5	intekening geeft 1 m ² per boom
boomgroepen	1,5	max 1,5 ha
natuurvriendelijke oever, in de vorm van een plas- of drasberm of flauw talud met een begroeiing van inheemse planten	1,5	min 3 m / max 10 m breed / max 25 m lang
tuunwallen	1	
kleine wetlands = plas-dras bouwland (tijdelijk grasland)	1	min 0,1 ha, vanaf 15 feb tenminste 2 mnd geïnundeerd, tenminste 5 cm boven maaiveld
rietzoom	1,5	
zandwal	1	
schouwpad	1	

In principe telt bij alles de ingetekende (feitelijke) oppervlakte, behalve bij een geïsoleerde/solitaire boom

De weegfactoren bepalen hoe het niet-productieve areaal dat je voor deze GLMC in wilt zetten, meegeteld wordt. Een voorbeeld: 1 ha beheerde akkerrand wordt meegeteld als 1,5 ha. Verder is van belang dat deze landschapselementen in het nieuwe GLB meegeteld worden als subsidiabele landbouwgrond (de feitelijke ingetekende oppervlakte).

Hoe zit het met sloten?

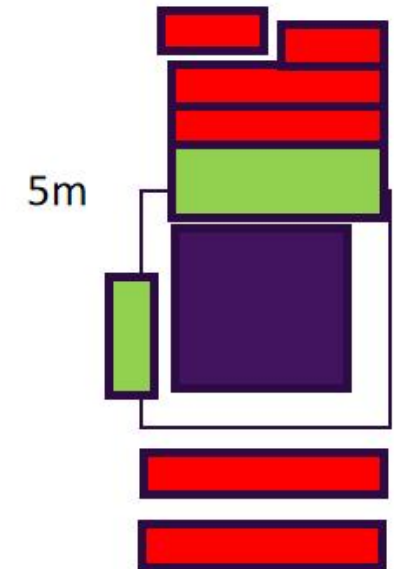
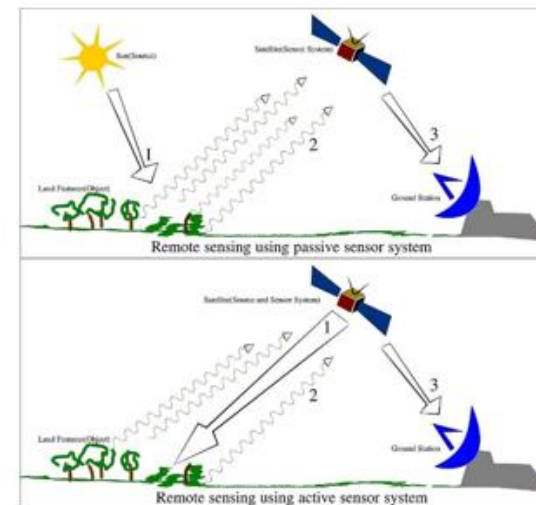
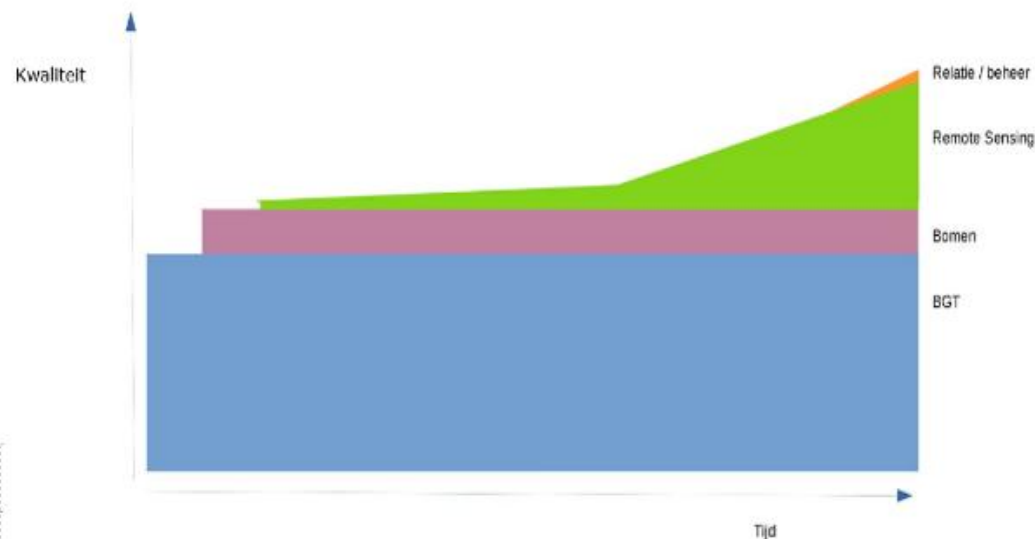
- Landschapselementen, waaronder sloten, tellen mee als subsidiabele landbouwgrond
- Eigendom van sloten niet noodzakelijk; boeren moeten kunnen aantonen dat zij het beheer uitvoeren > dit geldt ook voor andere landschapselementen
- Grenssloten tussen 2 bedrijven tellen voor ieder bedrijf voor de helft mee
- Sloten tellen mee tot maximaal 10 meter breed, van insteek tot insteek

Hoe zit het met dijken?

- Een dijk of een kwelder kan meetellen als subsidiabele landbouwgrond, als deze in een zodanige staat is dat begrazing of teelt mogelijk is. Wel hoort daarbij de extra voorwaarde dat geen voorbereidende activiteiten nodig zijn anders dan activiteiten op basis van de gebruikelijke landbouwmethoden en -machines
- Ook kan de waarde van een activiteit op een dijk of een kwelder meetellen bij de eco-regeling, wanneer er een landschapselement op staat, bijvoorbeeld in het kader van groene braak
- Daarnaast kunnen slaperdijken worden beschouwd als landbouwgrond, mits een landbouwer het beheer voert en deze dijken passen binnen de definitie landbouwgrond. Het beheer kan dan met de eco-regeling worden ondersteund, bijvoorbeeld als kruidenrijk grasland. Ze kunnen ook - onder voorwaarden - meetellen als invulling van GLMC8 (niet-productief areaal), mits gelegen naast bouwland

De BGT: de 'landschapslaag'

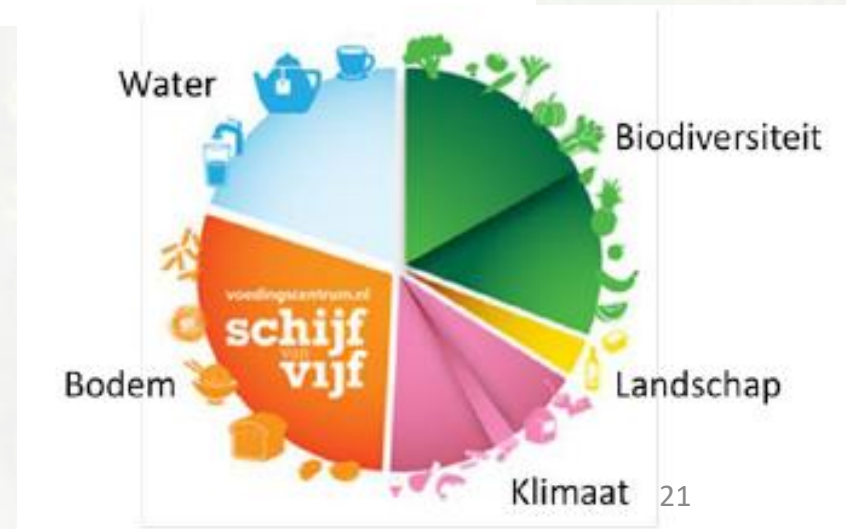
- > Binnen RVO wordt gewerkt aan een kaartlaag van alle LE in Nederland.
- > Ca. 3.000.000 Landschapselementen.
(ANLb: 50.000)

De landschapslaag moet volgens planning op 1 oktober a.s. klaar zijn; de vraag is nog wel of het gaat lukken om alle foutjes en 'onzuiverheden' er tijdig uit te halen.

Grondgebonden eco-regeling voor klimaat en leefomgeving

- Een nieuw instrument om te sturen op meer vergroening
- Deelname aan de eco-regeling = vrijwillig
- Elk jaar kies je opnieuw of je mee wilt doen of niet
- De eco-regeling bevat een nationaal keuzemenu met 'eco-activiteiten'
- Je kiest zelf welke eco-activiteiten je kunt en wilt uitvoeren
- Deze eco-activiteiten zijn gelinkt aan 5 doelen/opgaven:

Grondgebonden eco-regeling voor klimaat en leefomgeving

- Met elke eco-activiteit scoor je punten én een bepaalde waarde in €
- Je moet én genoeg punten halen én voldoende waarde realiseren:
 - ✓ op basis van de puntenscores van de gekozen eco-activiteiten wordt gecheckt of je voldoende bijdraagt aan de 5 doelen
 - > **doe je de juiste dingen?**
 - ✓ op basis van de totale waarde in € van de gekozen eco-activiteiten wordt bepaald of je voldoende inspanningen hebt geleverd
 - > **doe je die juiste dingen op voldoende areaal?**

Grondgebonden eco-regeling voor klimaat en leefomgeving

- Als je met de gekozen eco-activiteiten voldoende punten **én** waarde hebt gehaald, krijg je een **vast bedrag per hectare** bedrijfsareaal uitgekeerd
- De waarde in **€** die je met de gekozen eco-activiteiten realiseert, bepaalt de hoogte van dat vaste bedrag
- Er zijn 3 'beloningsniveaus':
 - brons = instapniveau (terugvaloptie) > aanname: €60/ha
 - zilver = gemiddeld niveau > aanname: €100/ha
 - goud = gevorderd niveau > aanname: €200/ha
- Het precieze bedrag hangt af van hoeveel boeren uiteindelijk deelnemen en op welk beloningsniveau ze uitkomen, want er zit een max aan het jaarlijkse budget voor de eco-regeling
- Als je eenmaal de drempelwaarde voor goud hebt gehaald, levert méér doen niet een nog hogere premie op

Grondgebonden eco-regeling: regionale differentiatie

De eco-regeling wordt op termijn regionaal gedifferentieerd, zodat rekening gehouden kan worden met specifieke kenmerken, zoals:

- landschapstype
- bedrijfstak
- grondsoort
- beleidsurgenties qua opgaven

Vooralsnog is er per 2023 alleen sprake van een differentiatie qua grondsoort: zand versus overig. Het is de bedoeling dat er gedurende de looptijd van de eco-regeling meer opties voor differentiatie worden ingebouwd

Via de **pilot puntensysteem eco-regeling** wordt dit onderzocht en wordt ook geëxperimenteerd met een uitgebreider keuzemenu van eco-activiteiten

Het keuzemenu voor 2023: de punten en waarden

nog niet definitief

NR	Maatregel						waarde (€ per ha)	
		Klimaat	Bodem & Lucht	Water	Landschap	Biodiversiteit	groep 1 regio's	groep 2 regio's
Hoofddeelt								
H01	Rustgewas	4	4	4	2	2	€ 105	€ 60
H02	Stikstofbindend gewas	3	2	0	1	1	€ 1.995	€ 2.308
H03	Meerjarige teelt	4	4	4	1	1	€ 302	€ 612
H04	Langjarig grasland	4	4	3	1	1	€ 91	€ 91
H05	Grasland met kruiden	2	4	1	3	1	€ 181	€ 181
H06	Natte teelt	3	0	0	1	2	€ 1.005	€ 1.005
H07	Vroeg ras rooigewas 1 september	2	2	4	1	1	€ 603	€ 492
H08	Vroeg ras rooigewas 1 november	0	3	0	0	0	€ 176	€ 177
H09	Grasklaver	4	4	0	1	1	€ 28	€ 28
H10	Strokenteelt	0	2	2	2	2	€ 217	€ 215
H11	Vezelgewas	4	4	4	2	3	€ 129	€ 298
Bodemgewas								
B01	Onderzaai vanggewas	2	1	1	1	1	€ 151	€ 148
B02	Groenbedekking	2	3	3	1	1	€ 51	€ 51
Teeltmaatregelen								
T01	Biologische bestrijding	0	4	2	1	2	€ 85	€ 85
Vee maatregelen								
V01	Overdag weiden	2	3	0	2	1	€ 43	€ 43
V02	Dag en nacht weiden	3	4	0	2	2	€ 43	€ 43
Niet productief landbouwgrond								
N01	Heg, haag, struweel	4	2	0	40	60	€ 4.221	€ 4.221
N02	Landschapselement hout	4	2	0	40	60	-	-
N03	Groene braak	2	4	0	10	40	€ 2.868	€ 3.961
N04	Bufferstrook met kruiden bouwland	2	4	4	30	60	€ 1.026	€ 1.026
N05	Bufferstrook langs grasland met kruiden	0	0	3	30	60	€ 642	€ 642
Duurzaam bedrijf								
D01	Biologische landbouw	4	4	2	1	2	€ 200	€ 200

→ nieuwe eco-activiteit

→ beheer(vergoeding) alleen via ANLb

Activiteiten 2023, met punten en waarden:

Omschrijving/voorwaarden en gewaslijst eco-activiteiten

Zie voor een omschrijving van de eco-activiteiten [deze website](#) van RVO; **maar let op: deze website moet nog geactualiseerd worden**

Let op: de gewaslijst voor de eco-regeling verschilt van de gewaslijsten die gehanteerd worden in het kader van het 7e Actieprogramma en de GLMC's. In het kader van de eco-regeling kan tijdelijk grasland bijvoorbeeld **niet** als rustgewas worden opgevoerd, terwijl het in het kader van het 7e Actieprogramma Nitraat en GLMC7 (gewasrotatie) wél op de lijst met toegestane rustgewassen staat

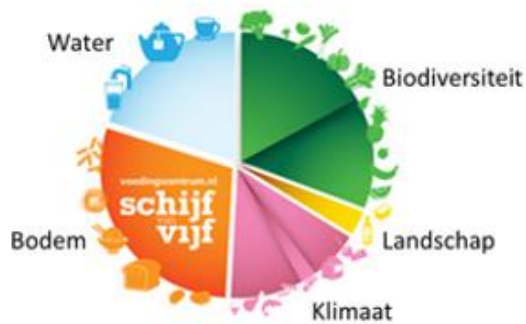
Stapelen van eco-activiteiten: wat mag en wat niet?

Activiteit	Koppel tabel	Activiteit														Activiteit									
		Rustgewas	Stikstofbindend gewas	Meerjarige teelt	Langjarig grasland	Grasland met kruiden	Natte teelt	Vroeg ras rooigewas 1 september	Vroeg ras rooigewas 1 november	Grasklaver	Strokteelt	Vezelgewas	Onderzaai vanggewas	Groenbedekking	Biologische bestrijding	Weidegang overdag	Weidegang dag en nacht	Heg, haag, struweel	Landschapselement hout	Groene braak	Bufferstrook met kruiden langs bouwland of permanente teelt	Bufferstrook met kruiden langs grasland	Biologische landbouw		
		9	9	9	9,7	19b	9	41	41	19b	9	9	9	9,7	40	33	33	39	nvt	9	9	19b	nvt		
Rustgewas	9	■	■	■						■	■	■	■							■			■		
Stikstofbindend gewas	9	■	■	■						■	■	■	■										■		
Meerjarige teelt	9	■	■	■						■	■	■	■										■		
Langjarig grasland	9,7				■	■				■													■		
Grasland met kruiden	19b				■	■				■	■	■	■										■		
Natte teelt	9						■	■		■	■	■	■										■		
Vroeg ras rooigewas 1 september	41						■	■		■	■	■	■										■		
Vroeg ras rooigewas 1 november	41							■	■	■	■	■	■										■		
Grasklaver	19b				■	■				■	■	■	■										■		
Strokteelt	9	■	■	■						■	■	■	■										■		
Vezelgewas	0			■						■	■	■	■										■		
Onderzaai vanggewas	9	■	■	■						■	■	■	■										■		
Groenbedekking	9,7	■	■	■						■	■	■	■										■		
Biologische bestrijding	40									■	■	■	■		■								■		
Weidegang overdag	33				■	■				■	■	■	■										■		
Weidegang dag en nacht	33				■	■				■	■	■	■										■		
Heg, haag, struweel	39									■	■	■	■										■		
Landschapselement hout	n.v.t.																			■	■	■	■		
Groene braak	9	■								■	■	■	■							■	■	■	■		
Bufferstrook met kruiden langs bouwland of permanente teelt	9									■	■	■	■							■	■	■	■		
Bufferstrook met kruiden langs grasland	19b									■	■	■	■							■	■	■	■		
Biologische landbouw	n.v.t.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
		Activiteiten zijn niet hetzelfde en kunnen ook niet worden gecombineerd. Activiteiten sluiten elkaar uit.																							
		Activiteiten gaan samen en leveren een zelfde handeling op. Voor de berekening worden de hoogste punten (per subdoel) en de hoogste waarde gebruikt.																							
		Activiteiten zijn niet hetzelfde en aanvullend op elkaar. Dit betekent dat beide activiteiten mee tellen voor de punten en de waarde, en kunnen worden gestapeld.																							

Een voorbeeld: punten en waarde van een eco-activiteit

1. Rustgewas ← eco-activiteit

puntentoekening

Klimaat	4
Bodem en lucht	4
Water	3
Landschap	2
Biodiversiteit	2
Totaal	15

Gewascode	Gewas
235	Wintergerst
236	Zomergerst
1921	Graszaad
238	Haver
944	Hennepvezel
3512	Italiaans raaigras
246	Karwijzaad
3506	Engels raaigras
1922	Winter koolzaad
1923	Zomer koolzaad
666	Lijnzaad
258	Luzerne
664	Raapzaad
3807	Rietzwenkgras
237	Rogge
3519	Sorghum
233	Winter tarwe
234	Zomer tarwe
381	Teff
314	Triticale
3523	Veldbeemdgras
3736	Vezelvlas
1036	Wortelpeterselie
1037	Peterselie
247	Blauwmaanzaad
799	Rode klaver
3524	Witte klaver
516	Miscanthus
382	Spelt
1022	Quinoa
2652	Overige granen

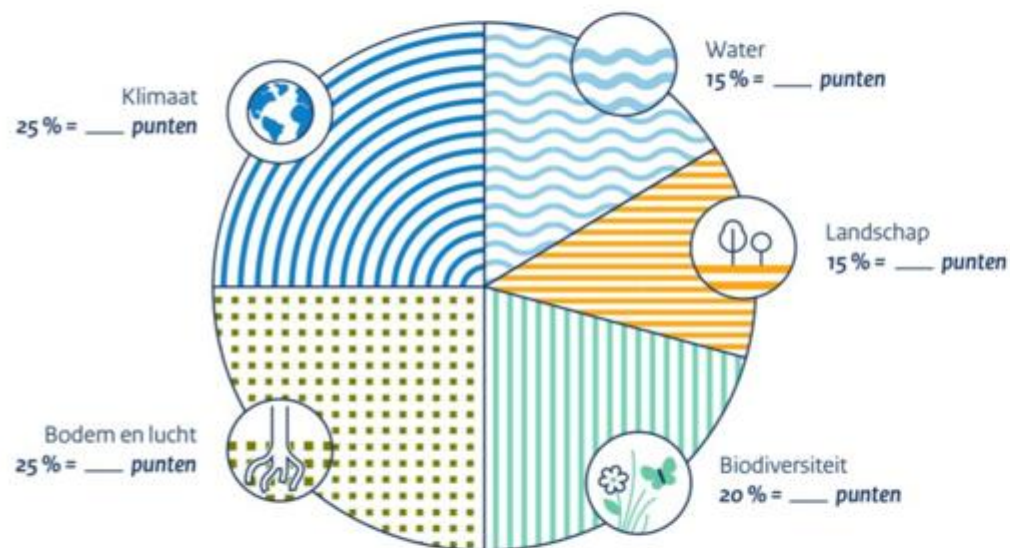
zand	105
overig	60

waarde (bij sommige eco-activiteiten verschilt deze waarde al naar gelang de grondsoort)

Eco-regeling: regionale differentiatie

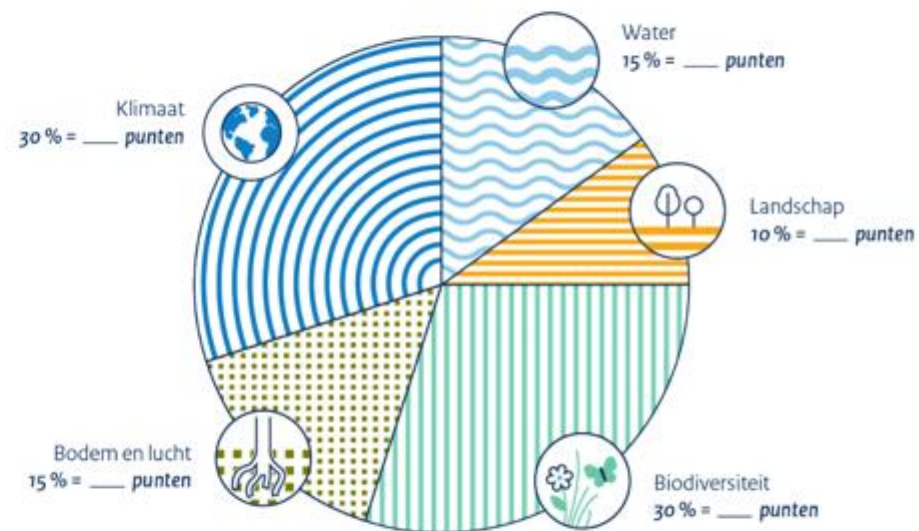
regio 1

Uw schijf van vijf

regio 2

Stap 1: Bereken uw schijf van vijf

Vul de schijf met eco-activiteiten uit de tabel

Omdat de opgaven verschillend zijn in gebieden, wordt er per gebied een verschillende weging toegekend aan de 5 doelen. Op zand wordt bijvoorbeeld aan bodemkwaliteit een hogere prioriteit toegekend en op klei aan klimaat. In totaal moeten **alle bedrijven** echter hetzelfde aantal punten halen, namelijk **5 punten per hectare**. **Hóe je aan die punten komt, verschilt een beetje per gebied.**

Eco-regeling: regionale differentiatie

Regio 1	Regio 2
Veenkoloniën	Noordelijk Klei
Oostelijk zand	Zuid West Klei
Zuidelijk Zand	Centraal Klei
	Overig

Voorlopige regio-indeling; aan kaartmateriaal wordt nog gewerkt.

Regiogroep 1:

- Veenkoloniën
- Oostelijke Beekdalen en Ontginningen
- Zuidelijke Beekdalen en Ontginningen

Regiogroep 2:

- Bouwhoek, Hogeland en Oldambt
- Noordelijk Weidegebied
- Flevopolders
- Westelijk Holland
- Zuidwestelijke Delta en Rivierenland

Ecodoelen	Regio 1	Regio 2
Klimaat	1,5	1,25
Bodem en Lucht	0,75	1,25
Water	0,75	0,75
Landschap	0,5	0,75
Biodiversiteit	1,5	1

Totaal aantal punten dat elk bedrijf moet halen = 5 punten per hectare.

Hoe je tot die 5 punten komt, verschilt per gebied en is afhankelijk van de opgaven in het gebied

Totaal: 5

Totaal: 5

Vergoeding	Regio 1	Regio 2
Brons	€ 60	€ 60
Zilver	€ 100	€ 100
Goud	€ 200	€ 200

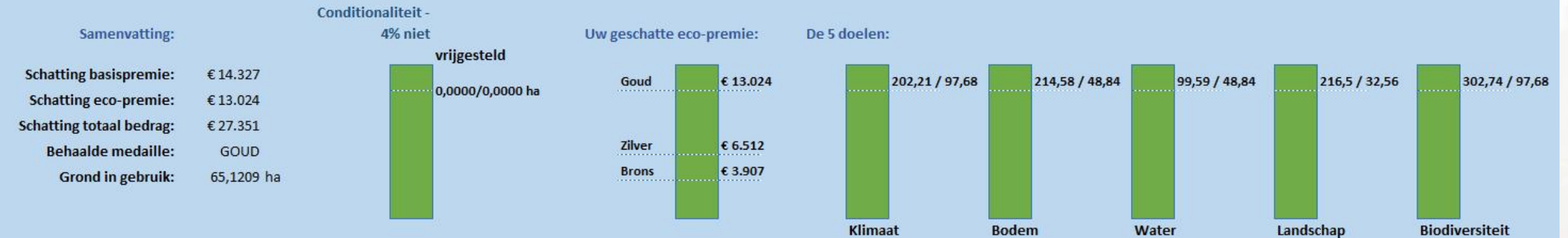
Alle bedrijven krijgen voor brons, zilver en goud hetzelfde bedrag uitgekeerd per ha bedrijfsareaal. Dat verschilt dus **niet** per gebied.

Eco-regeling: regionale differentiatie

Aan de slag met de rekentool (simulatietool)

Simulatie Ecoregeling

INVOER EN DETAILS

Perceelsnr.	Gewascode	Gewas	Opp. (ha)	Regio	Biologische productiewijze	Niet prod.	Eco-activiteit	uitbetaling ANLB
1	265	Grasland, blijvend	31,8	zand, hoofdzakel			H04_LangjarigGrasland	
2	266	Grasland, tijdelijk	19,97	zand, hoofdzakel			V01_VerlengdeWeidegang1500uur	
3	259	Mais, snij-	2,69	zand, hoofdzakel			B01_OnderzaaiVanggewas	
4	258	Luzerne	5	zand, hoofdzakel			H02_StikstofbindendGewas	
5	3803	Rand, grenzend aan bouwland, hoofdz	2,4788	zand, hoofdzakel			N03_GroeneBraak	
6	337	Bufferstrook, rand (inclusief eventuele	0,5	zand, hoofdzakel			N05_BufferstrookMetKruidenLangsGrasland	
7	343	Sloot, grenzend aan beheerde akkerran	0,25	zand, hoofdzakel				
8	2621	Houtwal en houtsingel	1,6368	zand, hoofdzakel			N02_LandschapselementHout	
9	2642	Bosje	0,7953	zand, hoofdzakel			N02_LandschapselementHout	

Inmiddels is [een eerste versie van de simulatietool](#) door RVO online gezet, maar deze is met name voor akkerbouwers beperkt bruikbaar. Volgens planning wordt in oktober de definitieve versie van de simulatietool opgeleverd.

Simulatietool RVO

Laatste nieuws volgens de [website](#) van RVO:

Simulatietool beschikbaar vanaf 20 juli 2022

Als u meedoet met de eco-regeling, voert u eco-activiteiten uit. Om hier alvast mee te oefenen, hebben wij een Simulatietool ontwikkeld. Hiermee kunt u berekenen welke activiteiten het beste passen bij uw bedrijf.

De Simulatietool wordt in 3 fases uitgerold:

1. Op 4 juli 2022 zijn ruim 500 deelnemers aan de slag gegaan met de pilotversie van de Simulatietool. Zij hebben hierover al bericht ontvangen.
2. U kunt vanaf 20 juli 2022 de Simulatietool gebruiken om te berekenen wat het effect is van de eco-activiteiten. In deze versie zijn nog niet alle gegevens verwerkt. De uitkomst van de berekening staat dus nog niet vast.
3. Vanaf 1 oktober 2022 is de 3e versie van de Simulatietool beschikbaar. U kunt dan ook de functionaliteiten van Mijn percelen gebruiken, zoals de landschapselementen. En u kunt bekijken welke waarden, punten en beloning bij de verschillende activiteiten horen.

Let op: de versie van de simulatietool die nu online staat, bevat géén link met GLMC8 en bevat alléén de waarden van regio 2

Stappenplan invullen tool eco-regeling

STAP 1: van tevoren uitzoeken

Vorbereidend uitzoekwerk:

- > welk bouwplan heb je voor ogen voor volgend jaar?
- > hoeveel oppervlakte niet-productief heb je al? denk aan landschapselementen, waaronder sloten (in eigendom of beheer) en randen
- > bepaal op basis van de lengte van je watervoerende sloten (richtlijn: sloten waar tussen 1 april en 1 oktober onder normale omstandigheden water in staat) per perceel de oppervlakte van je verplichte bufferstroken

STAP 2: de basisvoorwaarden

Bedenk of/hoe je kunt voldoen aan de basisvoorwaarden:

- > geldende wet- en regelgeving (de **randvoorwaarden**), waaronder óók de eisen uit het 7e Actieprogramma Nitraat; en
- > 9 goede landbouw- en milieuecondities (**GLMC's**)

Let vooral op:

- > GLMC4: bufferstroken
- > GLMC7: gewasrotatie
- > GLMC8: niet-productief areaal

Stappenplan invullen tool eco-regeling

STAP 3: de eco-regeling

- > Vul in de **simulatietool** je (geplande) bouwplan voor 2023 in
- > Maak een keuze uit de eco-activiteiten die toepasbaar zijn op basis van dat bouwplan
- > Vink via de **kolom 'niet-productief'** aan welke percelen je gaat opvoeren om te voldoen aan GLMC8
- > Vink via de **kolom 'ANLb'** aan welke activiteiten je uitbetaald wilt krijgen via het ANLb (in de eco-regeling krijg je dan nog wel de punten, maar **niet** de waarde)

LET OP:

- > sommige activiteiten zijn wel/niet stapelbaar: zie document 'tabel stapelen eco-activiteiten'
- > bij overlap met GLMC's krijg je alleen de punten en **niet** de waarde (behalve bij overlap tussen GLMC4 en eco-activiteit bufferstrook met kruiden)

Stappenplan invullen tool eco-regeling

STAP 4: check waar je op uitkomt

Check:

- > hoe je nu scoort qua punten en waarde > staan alle kolommen op groen of niet?
- > hoe je scoort qua 4% niet-productief (GLMC8) > staat ook die kolom op groen of niet?
- > wat er gebeurt als je de kolom 'ANLb' op ja of nee zet en welke combinatie met het ANLb het beste uitkomt in relatie tot de eco-regeling

Als je nog punten en/of waarde en/of niet-productief areaal (GLMC8) tekort komt, ga dan na welke extra inspanningen je nog kunt leveren om wél te voldoen

>> denk daarbij ook aan mogelijke veranderingen van je bouwplan, bijvoorbeeld een deel van je granen 'opofferen' voor een stikstofbindend (eiwit)gewas

Stappenplan invullen tool eco-regeling

STAP 5: wat als je nog te kort komt?

Als je nog punten en/of waarde en/of niet-productief areaal (GLMC8) tekort komt, ga dan na welke extra inspanningen je nog kunt leveren om wél te voldoen

Denk daarbij ook aan mogelijke veranderingen van je bouwplan, bijvoorbeeld een deel van je granen 'opofferen' voor een stikstofbindend (eiwit)gewas als luzerne

Denk ook na over wat de beste combinaties zijn met het ANLb. Het kan zo zijn dat het 'loont' om ANLb-randen naar de eco-regeling te verschuiven. Dan is de vraag: welke ANLb-pakketten zou je in plaats daarvan kunnen afsluiten? Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe ANLb-pakketten voor randen en de teelt van vogelvriendelijke eiwitgewassen.

Aandachtspunten eco-regeling

- Sommige eco-activiteiten worden vanaf 2024/2025 toegevoegd, zoals:
 - ecologisch slootschonen
 - precisielandbouw
 - niet-kerende grondbewerking
 - combinatieteelt
 - permanente groenbedekking
 - kleinschaligheid
- Wel is er via de 2e pijler subsidie beschikbaar voor investeringen, zoals aanschaf van machines
- De regionale differentiatie is per 2023 beperkt (2 regio-groepen); in de jaren daarna wordt er waarschijnlijk meer differentiatie ingebouwd
- De komende jaren wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de eco-regeling, o.a. via de [pilot puntensysteem eco-regeling](#)
- De tussentijdse GLB-evaluatie in 2025 biedt mogelijkheden voor aanpassing van de eco-regeling

Relatie GLMC's, eco-regeling en ANLb

- Zowel eco-premie als ANLb-vergoeding mogen alleen worden uitgekeerd voor **bovenwettelijke** inspanningen > inspanningen die v erder gaan dan wat vereist is
- Van overlap is sprake als het om vergelijkbare activiteiten gaat. Vergelijkbare activiteiten mogen **niet** 2 keer vergoed worden
- In het geval van overlap tussen GLMC's en eco-activiteiten is de algemene regel dat je voor die eco-activiteiten w el de punten, maar **niet** de waarde krijgt
- In het geval van overlap tussen eco-regeling en ANLb mag het ANLb-beheer meegeteld worden qua punten, maar **niet** qua waarde
- RVO is nog bezig om de cumulatie tussen GLMC's, eco-regeling en ANLb in kaart te brengen

Potentiële overlap eco-activiteiten en ANLb

Actieprogramma/GLMC's	eco-activiteiten eco-regeling	ANLb-pakketten
GLMC7: gewasrotatie, waaronder verplichte rotatie 1:4 rustgewassen voor bedrijven op zand/löss	rustgewas (als hoofdteelt) groenbedekking (?)	akkerbouwpakketten met rustgewassen die overlappen met periode hoofdteelt (regio 'zand')
GLMC8: niet-productief areaal 1 van de 3 opties = 3% niet-productief + 4% stikstofbindende gewassen zonder chemie	stikstofbindend gewas (check gewaslijst)	akkerbouwpakketten met dezelfde stikstofbindende gewassen
-	meerjarige teelt (waaronder luzerne)	meerjarige akkerbouwpakketten met dezelfde gewassen die overlappen met periode hoofdteelt
Actieprogramma: verplicht aandeel grasland, waaronder een deel blijvend grasland (deze eis moet nog ingevuld worden)	> langjarig grasland > grasland met kruiden (?)	graslandpakketten (?)
-	strokenteelt	akkerbouwpakket 'vogelakker'
Actieprogramma: verplicht toepassen vanggewassen of winterteelten (w.o. wintergranen/gras) voor bedrijven op zand/löss	groenbedekking (regio 'zand')	> nieuwe pakket 'vanggewas na uien/aardappels' > akkerbouwpakketten met winterteelten
-	heg, haag, struweel	pakket 'knip- en scheerheg'
GLMC8: niet-productief areaal	groene braak	> akkerbouwpakketten > randenbeheer
GLMC4/8: in het geval dat bufferstroken ook worden opgevoerd als niet-productief areaal	bufferstrook met kruiden langs bouwland en grasland	> nieuw pakket 'verbrede bufferstrook' > randenbeheer

NB: er kan overlap/concurrentie ontstaan als het gaat om activiteiten **op dezelfde percelen** en/of om **dezelfde randen/landschapselementen**

Deelname aan de eco-regeling: het proces

- Elk jaar heb je de keuze om wel of niet mee te doen aan de eco-regeling
- In december van het voorafgaande jaar (2022), met uitloop naar januari (2023), geef je aan of je denkt mee te willen doen en met welk bouwplan
- In november van het jaar zelf (2023) maak je je keuze definitief en geef je door welke eco-activiteiten je hebt uitgevoerd
- Er is dus wat ruimte voor bijsturing, bijvoorbeeld als gevolg van onvoorziene weersomstandigheden

Deelname aan het nieuwe GLB: het proces (zie [deze site van RVO](#))

De belangrijkste momenten op een rij:

- **1 december 2022 - 31 januari 2023: uw Aanmelding deelname GLB 2023**

Geef door aan welke regelingen u mee wilt doen via mijn.rvo.nl. Ook geeft u het voorlopige areaal, bouwplan en de eco-activiteiten door. Het bouwplan hoeft nog niet definitief te zijn.

- **1 december 2022 – 15 oktober 2023: wijzigingen doorgeven**

Gebruikt u een stuk grond toch anders dan u heeft aangegeven? Of zijn er andere wijzigingen? U kunt wijzigingen op elk moment doorgeven via mijn.rvo.nl. Dit kan vanaf het moment van aanmelding. Ook gegevens die volgens ons niet kloppen of aangevuld moeten worden, kunt u wijzigen.

Belangrijk: Geef aanvullingen en wijzigingen zo snel mogelijk door. 15 mei is en blijft een belangrijke deadline.

- **15 mei 2023: deadline en peildatum**

U kunt perceelgegevens zoals oppervlakte, gewas en eco-activiteiten tot en met 15 mei 2023 doorgeven of wijzigen. Dit doet u via de Gecombineerde opgave.

15 mei is en blijft de deadline voor het doorgeven van de gegevens voor de Landbouwtelling, de mestwetgeving, bedrijfsregistratie en de Brede weersverzekering.

- **15 oktober - 30 november 2023: aanvraag definitief indienen**

U controleert de gegevens die bij ons in het systeem staan. En u vraagt de subsidies definitief aan.

- **Vanaf 1 december 2023: beschikking en uitbetaling**

We streven ernaar om in december de definitieve beschikking te versturen en de subsidies uit te betalen.

Soms hebben we nog aanvullende vragen voor u of zijn er controles nodig. Ook al worden deze controles steeds vaker tijdens de aanvraagperiode gedaan. De uiterste datum voor de beschikking en uitbetaling van de aanvraag 2023 is 30 juni 2024.

NSP: budget 2e pijler

- Stapsgewijze jaarlijkse overheveling van 1e naar 2e pijler
 - van 15% in 2023 naar 30% in 2027
- Dit 2e pijler-budget is bestemd voor o.a.:
 - ANLb: €560 mln/5 jr
 - samenwerking veenweidegebieden/overgangszones N2000: €446 mln/5 jr
 - investeringen (niet-productief en productief): €382 mln/5 jr
 - diverse samenwerkingsregelingen: €207 mln/5 jr
 - kennisontwikkeling: €107 mln/5 jr
 - jonge boeren: €79,5 mln/5 jr
 - LEADER: €73,3 mln/5 jr

2e pijler: het ANLb

- Het ANLb nu: circa 110.000 ha = 6% van het totale areaal aan landbouwgrond
- Streven in het huidige NSP: groei naar circa 135.000 ha = 7,5% van het totale areaal aan landbouwgrond

Wijzigingen in het ANLb ten opzichte van nu:

- verbreding met (extra) doelen op het vlak van klimaat en water
- mogelijke uitbreiding begrenzing leefgebieden (afhankelijk van budget)
- ANLb wordt ingezet voor de uitvoering van het Aanvalsplan Grutto (boerenlandvogels)

2e pijler: het ANLb

Mogelijk wordt het ANLb ook ingezet voor de gebiedsgerichte aanpak in veenweidegebieden en overgangszones N2000, via het Nationaal Programma Landelijk Gebied

NB: Deelname aan het ANLb is mogelijk zonder deel te nemen aan de eco-regeling, **mits** er wordt voldaan aan de conditionaliteiten (basisvoorwaarden)

7e Actieprogramma Nitraat

- Per 1 januari 2022 van kracht > voortzetting 6e Actieprogramma
- Per 1 januari 2023 worden de nieuwe maatregelen van kracht:
 - duurzame bouwplannen
 - verplichte rotatie rustgewassen (zand/löss)
 - 'verplicht' toepassen vanggewassen/winterteelten (zand/löss)
 - verplicht aandeel grasland op graasdierbedrijven, waarvan een deel permanent grasland
 - verbrede bufferstroken
 - grondgebondenheid melkveehouderij binnen 10 jaar (apart traject)

Relatie 7e Actieprogramma Nitraat en GLB-NSP

- Actieprogramma Nitraat: deels **wettelijk verplichte maatregelen** die automatisch doorwerken in het GLB-NSP
- link met conditionaliteiten: GLMC4 (bufferstroken) en GLMC7 (gewasrotatie)
- link met eco-regeling via onder andere de volgende eco-activiteiten:
 - rustgewassen (rotatie 1:3 op perceelsniveau)
 - stikstofbindende eiwitgewassen
 - vroeg oogsten rooigewas
 - onderzaai vanggewas
 - verbrede bufferstroken
- link met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb): wettelijke eisen werken door in conditionaliteiten/basisvoorwaarden > deze gelden als 'instapeis' voor het ANLb

7e Actieprogramma Nitraat: derogatie

Derogatie alleen onder extra voorwaarden:

- aanwijzing verontreinigde gebieden per 1 januari 2023 > daarvoor geldt een snellere afbouw + aanvullende eisen, zoals een verlaging van de stikstofgebruiksnormen vanaf 2025. Naar verwachting gaat het dan in ieder geval om het centrale en zuidelijke zandgebied en het lössgebied
- bijstelling mestproductieplafonds o.b.v. verwachte resultaten van de maatregelen uit het Actieprogramma + addendum
- aanvullende voorwaarden voor alle landbouwbedrijven (nog niet bekend welke)

Geleidelijke afbouw tot 2026:

	Hoogte derogatienorm in door nutriënten verontreinigde gebieden	Hoogte derogatienorm overige gebieden
2022	230 kg/N/ha ³	250 kg/N/ha
2023	220 kg/N/ha	240 kg/N/ha
2024	210 kg/N/ha	230 kg/N/ha
2025	190 kg/N/ha	200 kg/N/ha
2026	Geen derogatie	Geen derogatie

7e Actieprogramma Nitraat: derogatie

Tijdelijke transitietegemoetkoming, zodat het areaal grasland behouden blijft (met het oog op de waterkwaliteit) > alleen voor derogatiebedrijven

Een looptijd van maximaal 3 jaar: van 1 januari 2023 tot uiterlijk 31 december 2025

Voor de regeling stelt het kabinet maximaal € 130 miljoen beschikbaar

Op 15 september 2022 heeft het Nitraatcomité een positief advies uitgebracht over de conceptderogatiebeschikking; **meer inhoudelijke informatie volgt nog**

Mijlpalen komende periode

- nieuwe versie NSP naar Europese Commissie: **2e helft september**
- goedkeuring NSP door Europese Commissie: **oktober/november**
- simulatietool eco-regeling klaar: **oktober (?)**
- 'landschapslaag' RVO klaar: **oktober (?)**
- besluitvorming secundaire wetgeving (nationale uitvoeringsregelingen): **najaar**
- definitieve vaststelling NSP: **najaar**

Meer lezen?

- [website RVO over het nieuwe GLB](#)
- [website RVO over de eco-regeling](#)
- [Eindrapportage 2e praktijktoets eco-regeling](#)
- [Eco-activiteiten en bijbehorende gewassen](#)
- [De eco-regeling in beeld](#)

Zie ook de diverse linkjes in voorgaande slides.

Contactgegevens

Sarah Westenburg
swestenburg@boerennatuur.nl